

mu úřadu, aby, žádá-li toho místní potřeba, stanovil prodejní dobu odchylně, a to po předchozím slyšení zájmových činitelů, mezi nimiž jsou též organizace zaměstnanecké, kterým se tím poskytuje příležitost k hájení zaměstnaneckých zájmů v předběžném řízení. Prodejní doba nesmí však v žádném případě činit více než 8 hodin.

Rovněž ustanovení § 2 přihlídko k požadavkům zaměstnanců, aby tam, kde se toho nejvíce nutná potřeba, nebyli zaměstnanci nuceni vykonávat službu u čerpadel v neděli. Jde o místa a obce, v nichž si automobilový ruch ve všední dny vynutil zřízení dvou neb více čerpadel blízko sebe, kde však slabší intenzita nedělního provozu nevyžaduje obsluhu všech těchto čerpadel zároveň. V těchto místech zavádí § 2 střídání služby u čerpadel, při čemž ponechává provozovatelům volnost dohodnouti se o pořadu střídání. Nedošlo-li by mezi nimi k dohodě, stanoví tento pořad příslušný okresní úřad.

Ustanovení § 3 ukládá provozovatelům čerpacích stanic povinnost založení a vésti seznamy, do nichž každé neděle musí být zapísována jména zaměstnanců v neděli pracujících, místo a doba, kde a jak dlouho byli zaměstnáni. Tyto seznamy jsou provozovatelé povinni předložiti na požádání příslušnému okresnímu úřadu a živnostenskému inspektorátu. Toto ustanovení ve spojení s ustanovením § 7, stanovícím trestní sankce, zabezpečuje účinnou kontrolu nad dodržová-

ním předpisů vydaných na ochranu zaměstnanců, zejména předpisů zákona o osmihodinné době pracovní.

§ 4 stanoví, že k nedělnímu prodeji nesmějí být přibráni zaměstnanci mladší 18 let. Účelem tohoto ustanovení jest zabrániti zaměstnávání učňů a mladistvých zaměstnanců, zejména v těch místech, v nichž provozovatelé čerpadel jsou zároveň majiteli nebo provozovateli obchodních živností.

§ 5 zaručuje zaměstnancům určeným k nedělnímu prodeji za nedělní práci 50% zvýšené mzdy, pokud kolektivní smlouvou není zaručeno zvýšení vyšší. Nárok na tento příplatek nemůže být ujednáním mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem vyloučen ani omezen. Takováto smlouva by byla právně neúčinnou. V ustanovení § 5 došla po prvé vyjádření zásada, že nedělní práce, třebaž, že nejde o práci přes čas ve smyslu § 6 zákona o osmihodinné době pracovní (podle § 6 výše cit. čl. jest zaměstnancům pracujícím v neděli podle předpisů tohoto článku poskytnouti jednou týdně nerušenou přestávku alespoň 32 hodiny), jest spojena pro zaměstnance s větší obětí, nežli práce ve všední den, a že tudíž musí být honorována zvýšeně. Bylo by si přáti, aby tato zásada došla uplatnění ve všech případech, kdy zákonné předpisy připouštějí nedělní práci, zejména též v připravovaném zákoně, kterým se zavádí pro celý stát úplný nedělní klid v obchodech, prodejnách a kancelářích.

## Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

### Závodní výbory

§ 19.

2106.

**K neplatnosti volby závodního výboru nestačí, že při volbě byl porušen zákon nebo volební řád, nýbrž vyžaduje se dále, aby porucha ta mohla mít podstatný vliv na výsledek volby.** (Nález nejv. spr. soudu z 3. VI. 1936, č. 8614/34. Prejudikatura Boh. A 1617/1922, 2055/23, 11.516/34.\*)

Proti volbě do závodního výboru u Mezinárodní společnosti lůžkových vozů v P., provedené ve dnech 10. až 16. února 1934, byla podána k rozhodčí komisi B. dnešní zúčastněnou stranou stížnost, v níž kromě jiného bylo vytýkáno, že při sečítání hlasů byly volební komisi hlasy ničeny. Při ústním jednání před rozhodčí komisí uváděl V. B. k odůvodnění své stížnosti, že jeden hlasovací lístek byl při skrutinii

vytažen, odnesen pryč a zničen; předseda volebního výboru tuto okolnost před rozhodčí komisí přiznal, avšak namítl, že tím nastala neplatnost volby, neboť vytažen byl lístek osoby, o níž volební výbor byl přesvědčen, že nemá volební právo.

Nálezem rozhodčí komise podle zákona o záv. výborech z 3. března 1934 byla pak provedená volba do závodního výboru jako neplatná zrušena. V odůvodnění uvedla rozhodčí komise, že volba jeví se neplatnou proto, že byl zničen jeden hlas, což předseda výboru doznal a což je i nesporné. Tím bylo porušeno ustanovení zákona i volebního řádu, neboť hlasovací lístky nesmějí být z urny vztahovány a skrutinium provádí se teprve po úplném skončení voleb podle § 18 nař. č. 2/1922. Bezpečnost a čistota volby byla tímto nezákonným způsobem ohrožena a tento jediný případ stačí k vyhovění stížnosti. Ostatními nesprávnostmi, jež se podle tvrzení V. B. při volbě zbýhly, se rozhodčí komise již nezabývala.

Soud zabýval se nejprve onou námitkou stížnosti, kterou je nařikánému rozhodnutí vytýkána nezákonnost. Nezákonnost tuto vidí stížnost v tom, že volba do závodního výboru byla prohlášena neplatnou jedině z toho důvodu, že podle názoru žalovaného úřadu byl porušen při volbě zákon resp. volební řád, aniž bylo podle ustanovení § 25 nař. č. 2/1922 uvažováno, zda

\*) Boh. A 1617/1922 (nál. z 4. XI. 1922, č. 12223), Boh. A 2055/23 (nál. z 7. III. 1923, č. 3341, v »Pracovním právu«, str. 25, II. roč.): Předpis § 25 volebního řádu, ustanovující, že volba do závodního výboru jest jen tehdy neplatná, když porušení zákona nebo volebního řádu mohlo mít podstatný vliv na výsledek volby, není v odporu se zákonem.

Boh. A 11516/34 (nál. z 31. X. 1934, č. 16707, v »Pracovním právu« č. 878): Je lhostejno, zdali přítomnost zástupce správy závodu při volbě mohla mít vliv na výsledek volby, neboť tato otázka měla by význam teprve tehdy, kdyby při volbě byl zákon nebo volební řád porušen.

porušení zákona, resp. volebního řádu mohlo mít podstatný vliv na výsledek volby. Námitku tuto shledal soud důvodnou. Z předpisu § 25, odst. 1., nař. č. 2/1922 vyplývá jasně, že volba do závodního výboru je neplatná jen tehdy, byla-li porušena ustanovení zákona nebo volebního řádu a mohla-li mít porucha podstatný vliv na výsledek volby. Musí tedy být splněny obě podmínky zároveň, totiž porušení zákona resp. volebního řádu a kromě toho, že toto porušení mohlo mít vliv na výsledek volby, jak to správně stížnost zdůrazňuje (srovnej i nálezy Boh. A 1617/1922, 2055/23, 11.516/34).

Žalovaný úřad spokojil se v daném případě tím, že zjistil při provedené volbě porušení zákona resp. volebního řádu, aniž se zabýval otázkou, zda porucha mohla mít vůbec a jaký vliv na výsledek volby. Vycházejí zřejmě z právního názoru, že k prohlášení volby za neplatnou dostačí, byl-li při ní porušen zákon resp. volební řád. Tento názor odporuje však, jak bylo uvedeno, ustanovení § 25 nařízení č. 2/1922.

Vzhledem k tomu, že nařikáné rozhodnutí je takto založeno na nesprávném výkladu směrodatného předpisu právního, slušelo je zrušit podle § 7 zák. o s. s. pro nezákonnost, aniž bylo pak ještě nutno zkoumatí důvodnost druhé námitky stížnosti, jež vytýká nařikánému rozhodnutí vadnost řízení.

Dr. O. Sommer.

§ 21.

2107.

**Předseda závodního výboru jest povinen provéstí usnesení závodního výboru, pokud jím závodní výbor nepřekročil meze své působnosti a pokud není zákonem zakázáno.**

Porušení této povinnosti může být hrubým porušením povinnosti člena závodního výboru ve smyslu § 21., odst. 1, písm. c), zák. o záv. výb.

Předseda závodního výboru dopustil se porušení svých povinností, odepřel-li podepsati vyhlášku, na níž se závodní výbor usnesl a jež nevybočuje z meze působnosti závodního výboru daných zákonem. (Nález nejv. spr. soudu z 22. dubna 1936, č. 11.256/36.)

Předseda závodního výboru odepřel podepsati vyhlášky, na nichž závodní výbor podle žádosti zaměstnavatelovy se usnesl, a svolal novou schůzi závodního výboru, ve které navrhoval reasumaci dřívějšího usnesení.

Přes to, že závodní výbor tento návrh jeho zamítl, zdráhal se i pak vyhlášky podepsati, uváděje, že se přičí kolektivní smlouvě. Na tomto svém rozhodnutí setrval i tehdy, když byl některými členy závodního výboru upozorněn na následky svého počínání.

Proti tomuto počínání předsedy závodního výboru podala firma H. S. stížnost k rozhodčí komisi, v níž vytýkala, že předseda závodního výboru odepřením svého podpisu zmařil nebo alespoň značně ztížil provedení zamýšleného opatření, směřujícího k uklidnění dělnictva, ježto firma byla nucena vyhlášku vyvěsiti bez podpisu předsedy závodního výboru a žádala, aby rozhodčí komise vyslovila, že porušil hrubě své povinnosti.

V řízení o této stížnosti majitelky závodu namítal stěžovatel, že nepodepsal vyhlášky proto, poněvadž jeho podpisem stalo by se perfektním snížení mezd o 10%, což by se přičilo kolektivní smlouvě.

Rozhodčí komise vyhověla návrhu majitelky závodu a vyslovila, že stěžovatel dopustil se hrubého porušení svých povinností, které měl jako předseda závodního výboru, poněvadž odepřel

spolupodepsati za závodní výbor svrchu uvedenou vyhlášku závodní správy, směřující k uklidnění dělnictva, ačkoliv závodní výbor na podepsání této vyhlášky se usnesl, a poněvadž stěžovatel na svém odporu setrval i tehdy, když jeho návrh na reasumaci zmíněného usnesení závodního výboru byl zamítnut a on sám na následky svého odporu byl upozorněn.

Stěžovatel ve stížnosti proti tomuto výroku rozhodčí komise namítá, že odepřením podpisu vyhlášky nedopustil se vůbec porušení nějakých svých povinností jako předseda závodního výboru, poněvadž vyhláška, o kterou šlo, směřovala ke snížení mezd zaměstnanců v závodě, jež odporuje ustanovením kolektivní smlouvy, a poněvadž podpisem takové vyhlášky byl by dal stěžovatel souhlas ke zjevnému porušení kolektivní smlouvy, čímž by porušil zákonem uloženou mu povinnost dozírati nad zachováním mzdových a pracovních smluv, aniž by tím přivodil nějaké uspokojení mezi zaměstnanci, ježto prý snížením mezd nebyly by důvody pobouření mezi dělnictvem odstraněny, nýbrž naopak tím právě byly by uskutečněny.

Porušení povinnosti, jež rozhodčí komise stěžovateli klade za vinu, záleží v podstatě v tom, že stěžovatel odepřel provéstí usnesení závodního výboru. Je tedy především otázka, zda předseda závodního výboru je povinen provéstí usnesení závodního výboru a zdali je povinen provéstí je za všech okolností.

Zákon o závodních výborech nedává na tuto otázku výslovně odpovědi, zejména nemá podobného ustanovení, jaké obsahují na př. § 56 čes. obec. zřízení nebo §§ 60 a 95 zák. o org. pol. správy, čís. 125/127 Sb., a také jiné zákony, zmocňující předsedu sboru, aby zastavil výkony usnesení, jež se přičí zákonu nebo vybočují z meze působnosti, jež zákon usnášejícímu se sboru vytýčil. O tvoření vůle závodního výboru ustanovuje § 23 zák. o záv. výb. jen tolik, že závodní výbor činí svá usnesení ve schůzích podle tohoto předpisu svolaných a sluší tedy za vůli závodního výboru považovati to, na čem se závodní výbor v platné schůzi většinou hlasů usnesl.

Pokud je podle povahy věci zapotřebí, aby usnesení závodního výboru bylo navenek projeveno, nebo aby bylo provedeno, je v zásadě samozřejmou povinností předsedy, ježto mu nepřislouší usnesení závodního výboru kontrolovati, aby usnesení prohlásil, pokud se týče provedl. Neboť nedalo by se srovnati s kolegiálním zřízením závodního výboru, kdyby předseda závodního výboru mohl proti usnesení většiny prosazovati své odchylné mínění a mařiti platné usnesení závodního výboru prostě tím, že by odepřel vykonati opatření, na němž závodní výbor se usnesl. Kdyby byl zákon chtěl předsedovi závodního výboru propůjčiti nějakou kontrolu nad usneseními závodního výboru, byl by musil dáti to najevo. Nic takového však zákonodárce neučinil.

Povinnost předsedy závodního výboru provéstí usnesení závodního výboru nemůže ovšem jíti tak daleko, aby vykonával i taková usnesení, jimiž závodní výbor překročil meze své působnosti nebo která jsou dokonce zákonem (j. na př. zákonem trestním) zakázána. Tak by zajisté předseda neměl povinnosti provéstí usnesení závodního výboru, kdyby tento přes výslovný zákaz uvedený v § 3, odst. 2., usnesl se zasáhnouti samostatným nařízením do správy závodu, nebo převzítí něco, čím by vyzraženo bylo obchodní nebo výrobní tajemství závodu (§ 3, odst. 3.).

V dnešním sporu jde tedy o to, zdali stěžovatel nebyl zbaven povinnosti provéstí usnesení závodního výboru, jež formálně bylo nesporně platné,

z té příčiny, že vyhláška správy závodu, kterou podle usnesení závodního výboru měl závodní výbor (svým předsedou) spolupodepsati, směřovala ke snížení mezd, jež se přičí kolektivní smlouvě.

Stěžovatel, dovolávaje se ustanovení § 3, lit. a), zák. o záv. výb., podle něhož mají závodní výbory dozírat na zachovávání mzdových a pracovních smluv, hájí názor, že podpisem vyhlášky byl by porušil svoji zákonnou povinnost, právě zmíněnou, takže v odepření podpisu nelze shledávati porušení povinnosti předsedy záv. výboru.

Nejvyšší správní soud nemohl však stěžovateli přisvědčiti. Je ovšem pravda, že podle § 3, lit. a), svého zákona mají závodní výbory dozírat na zachovávání mzdových a pracovních smluv. Ale úkol tento nevykonávají jeho členové jako jednotlivci, nýbrž celý závodní výbor jako sbor a je věcí tohoto sboru jako celku, aby se rozhodl o tom, zdali, v jakém směru a jakými prostředky bude závodní výbor tento svůj dozor vykonávati. Jednotlivý člen vykonává vliv na výkon tohoto dozoru jen svým votem při hlasování závodního výboru a žádným jiným způsobem. Ani předseda závodního výboru nemá při dané organizaci závodního výboru jiného postavení.

Usnesl-li se závodní výbor většinou hlasů, že zmíněná vyhláška závodní správy má býti podepsána i závodním výborem, byla tím již otázka, zda a jak se závodní výbor zachová k zamýšlenému snížení mezd, rozřešena a nebylo právem stěžovatele, usnesení závodního výboru mařiti, a to tím méně, ježto nelze říci, že závodní výbor svým usnesením překročil nějaký zákaz. Vždyť základní povinností závodního výboru jest hájiti zájmy závodních zaměstnanců. Závodní výbor uvažuje o podpisu zmíněné vyhlášky závodní správy, byl postaven před alternativu: Buď bude spolupodpisem vyhlášky působiti k tomu, aby dělnictvo, přistoupíc na nové mzdy, třeba tyto přičily se kolektivní smlouvě, uchránilo se před hromadným propuštěním z práce, které mu následkem výpovědi hrozilo, nebo odepře podpis vyhlášky a bude trvati na dosavadních mzdách, při tom však vydávati dělnictvo v nebezpečí, že skutečně dojde k hromadnému propuštění a ke ztrátě výdělku vůbec. Jestliže závodní výbor dospěl při úvaze o tom, ce bude lépe hověti zájmům dělnictva, k úsudku, že podpisem vyhlášky bude lépe poslouženo zájmům dělnictva než trváním na ustanoveních kolektivní smlouvy, a jestliže v důsledku toho se usnesl na spolupodpisu vyhlášky závodním výborem, nedá se tvrditi, že by toto usnesení, jímž závodní výbor zřejmě chtěl jen hájiti zájmy závodních zaměstnanců, vybočovalo ze zákonných mezí působnosti závodního výboru nebo že by se přičilo nějakému zákonnému zakazu. Za této situace nebyl však předseda závodního výboru oprávněn, aby odepřením podpisu vyhlášky mařil výkon dotčeného usnesení závodního výboru, třeba on sám měl za to, že zájmům dělnictva bylo by lépe vyhověno, kdyby závodní výbor trval na ustanoveních kolektivní smlouvy. Odepřel-li tedy stěžovatel podpis vyhlášky závodní správy, vzepřel se tím usnesení závodního výboru, nemaje pro to zákonné omluvy.

Uznala-li rozhodčí komise v tomto postupu stěžovatelově porušení jeho povinnosti jakožto člena a předsedy závodního výboru, nemohl v tom soud nalézti žádné nezákonnosti.

## Pracovní soudy

§ 1.

2108.

Podmínkou příslušnosti pracovního soudu sice jest, aby sporný nárok nebo závazek vyvěral pou-

ze a jediné z poměru pracovního, služebního nebo učebního, a aby tudíž vzešel za jeho trvání, nevyžaduje se však, aby poměr ten v době zahájení rozepře ještě trval. (Rozh. nejv. soudu z 13. IX. 1935, R I 793/1935, Právo čs. č. 313.)

Mylně má rekurent za to, že spor, o kterýž jde, nenáleží před pracovní soud, ježto žaloba byla podána dne 2. března 1933, t. j. v době, kdy žalovaný nebyl již ve službách žalujícího družstva. Neboť z doslovu zákona (§ 1 zákona č. 131 z r. 1931) vyplývá, že jest sice nezbytné, aby nárok anebo závazek vyvěral pouze a jediné z poměru pracovního, služebního nebo učebního, a aby tudíž vzešel za jeho trvání, nezáleží však na tom, zda pracovní, služební nebo učební poměr dosud ještě trvá, či zda byl při zahájení rozepře již ukončen. Že první podmínce v souzené věci bylo vyhověno, rozpoznal správně odvolací soud a stačí tu odkázati k jeho správným důvodům.

§ 4.

2109.

Ve věcech výkonu soudní pravomoci jest oddělení okresního soudu pro spory pracovní samostatným soudem v poměru k ostatním soudním oddělením. Rozh. nejv. soudu z 13. září, Rv II 829/33, Váž. obč. 14.529, Úr. sb. 2189.\*)

Dovolatel spatřuje mylné právní posouzení věci v tom, že oddělení pro spory okresního soudu v T. vydalo dne 24. ledna 1933 rozsudek pro zmeškání, když k nově nařízenému roku k ústnímu jednání se nedostavil ani žalobce ani jeho zástupce, ježto prý šlo o pokračování řízení u téhož soudu. Dovolateli nelze v tom přisvědčiti. Ve věcech výkonu soudní pravomoci jest oddělení okresního soudu pro spory pracovní samostatným soudem v poměru k ostatním soudním oddělením (srov. dr. Vážný, Pracovní soudy str. 6). Prohlášením předchozího řízení zmatečným pozbyly účinnosti i přednesy žalobcovy při ústních jednáních dne 10. října 1932 a 29. listopadu 1932. Řízení započalo se u oddělení pro spory pracovní znovu. Nedostavil-li se žalobce k němu a nepřednesl žaloby a jestliže žalovaný, popřev žalobní nárok, navrhl vydání rozsudku pro zmeškání, byl soud povinen návrhu tomu vyhověti (§ 442, odst. 1., § 396 c. ř. s. a § 19 zák. o prac. soudech čís. 131/31 Sb. z. a n.).

§ 31.

2110.

Odvolací soud nemůže ve sporech o hodnotu nepřevyšující 300 Kč nikdy vydati rozsudek, nýbrž musí rozhodnouti vždy jen usnesením, proti němuž jest jakýkoliv další opravný prostředek vyloučen. (Rozh. nejvyššího soudu ze 4. října 1935, R I 674-35/3, Sb. min. sprav. č. 135.\*\*)

Podle § 28 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. lze se ve sporech, v nichž hodnota předmětu není vyšší než 300 Kč, z rozsudku odvolati pro zmatečnost, nebo z věcných důvodů, jestliže pracovní soud v rozsudku prohlásil odvolání za přípustné, protože rozhodnutí má zásadní význam. O odvolá-

\*) Srov. k tomu »Prac. právo«, č. 473 (rozh. z 28. XII. 1932, R III 352/32): Stačí, aby žaloba z pracovního poměru, podaná k okresnímu soudu, u něhož je zvláštní pracovní oddělení, označila pouze tento soud jako soud příslušný.

\*\*) Srov. k tomu rozh. z 4. X. 1935, R I 675/35-1 (»Prac. právo«, č. 1092): »O odvolání v pracovním sporu o hodnotu do 300 Kč, které bylo podáno z věcných důvodů, ježto pracovní soud v rozsudku prohlásil odvolání za přípustné, rozhoduje odvolací soud v zasedání neveřejném v tříčlenném senátu, složeném ze soudců z povolání, na základě spisů s konečnou platností u s n e s e n í m.«

ních z takových (bagatelních) rozsudků rozhoduje odvolací soud v zasedání neveřejném v tříčlenném senátu, složeném ze soudců z povolání, na základě spisů s konečnou platností usnesením (§ 31 cit. zák.). Podle doslovu zákona (§ 31) a hledíc k jeho ustanovení § 32, podle něhož rádně odvolací řízení má místo jen ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč, nelze pochybovati o tom, že odvolací soud rozhoduje o odvoláních, podaných podle § 28 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n., vždy usnesením, tedy i tenkrát, když tu není důvodů zmatečnosti, uvedených pod č. 1 až 6 v § 28 cit. zák. a odvolání bylo podáno jen z důvodů věcných, byvši prohlášeno pracovním soudem za přípustné pro zásadní význam věci. Odvolací soud nemůže tudíž ve sporech o hodnotu nepřevyšující 300 Kč nikdy vydati rozsudek, nýbrž musí rozhodnouti vždy jen usnesením, proti němuž jest jakýkoli další opravný prostředek vyloučen, ježto odvolací soud podle § 31 zákona rozhoduje tu s konečnou platností.

### § 31. 2111.

**Rozhodl-li odvolací soud v pracovním sporu o hodnotě 240 Kč rozsudkem místo usnesením, nemůže tím býti založena přípustnost dovolání. Odvolacímu soudu není dovoleno, aby v takovém sporu prohlásil dovolání za přípustné. (Rozh. nejvyššího soudu z 10. října 1935, Rv I 1634/35-1, Sb. min. sprav. č. 132.)\***

Jde o spor, v kterém hodnota předmětu, činíc jen 240 Kč, není vyšší než 300 Kč. Podle § 31 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. rozhoduje odvolací soud v takových věcech o odvoláních v zasedání neveřejném ve tříčlenném senátu, složeném ze soudců z povolání, na základě spisů s konečnou platností usnesením, tedy i tenkrát, když tu není důvodů zmatečnosti a odvolání bylo podáno z důvodů věcných, byvši prohlášeno pracovním soudem za přípustné podle prvního odstavce § 28 dotčeného zákona. Z § 31 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. plyne, že ve sporech, ve kterých hodnota předmětu není vyšší než 300 Kč, dovolání je nepřípustné, neboť ustanovuje, že odvolání v těchto sporech rozhoduje odvolací soud s konečnou platností a že rozhoduje o něm usnesením, kdežto dovolání lze napadati jen rozsudky odvolacích soudů (§ 34, odst. 1. cit. zák.). Na tom ničeho nemění okolnost, že odvolací soud v souzené věci vydal rozhodnutí ve formě rozsudku místo usnesení, ježto soud ani tím, že použil nepravé formy pro své rozhodnutí, nemůže založiti pro rozhodnutí odporovatelnost, když byla zákonem výslovně vyloučena. Nebylo-li zákonem ve sporech o hodnotu 300 Kč nepřevyšující dovolání vůbec přípustně, nebo nebylo ani odvolacímu soudu dovoleno, aby prohlásil v takovém sporu dovolání za přípustné, nemá významu, že odvolací soud v souzené věci podobný výrok pojal do svého formálně vadného rozhodnutí.

### § 31. 2112.

**Ve sporech pracovních o hodnotu vyšší než 300 Kč nemůže odvolací soud ani za souhlasu stran jednati a rozhodnouti v neveřejném zasedání a jest právně bezvýznamné, že obě strany prohlásily v odvolání a v odvolacím sdělení, že se vzdávají ústního odvolacího jednání. Rozh. nejvyššího soudu z 24. října 1935, Rv II 71/35/1, Sb. min. sprav. č. 127.**

\*) Srov. k tomu poznámku k č. 2110 této sbírky »Prac. práva«.

Odvolací soud rozhodl o odvolání rozsudkem v neveřejném zasedání a tento svůj postup odůvodnil jen tím, že se strany vzdaly odvolacího přelíčení. Jde však o pracovní spor o hodnotu vyšší než 300 Kč, o němž v první stolici rozhodlo oddělení okresního soudu pro pracovní spory kontradiktorním a podle veličích předpisu § 33, odst. 1, zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. musí v takovém případě věc býti projednána před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání. Pro řízení před odvolacím soudem platí tu obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními s některými změnami, jež tu však nepřicházejí v úvahu. Sborový soud první stolice jako soud procesní nemůže vydati kontradiktorní rozsudek bez nařízení ústního jednání v zasedání neveřejném a nemůže to tedy učiniti ani odvolací soud ve sporech pracovních, jde-li o hodnotu sporu vyšší než 300 Kč. Rozhodnout o odvolání v neveřejném zasedání může odvolací soud ve sporech pracovních o hodnotu vyšší než 300 Kč jen tehdy, byl-li v první stolici vydán rozsudek pro zmeškání a bylo-li odvolání vzneseno jen z důvodu zmatečnosti (viz rozh. č. 13.109, 13.598 Sb. n. s.\*).

Z toho plyne, že v souzené věci bylo zákonnou povinností odvolacího soudu, aby o odvolání žalované nařídil rok k ústnímu odvolacímu jednání a při něm věc znovu projednal v mezích určených návrhy stran v odvolání obdobným způsobem, jako se projednává spor před sborovým soudem první stolice jako soudem procesním. Protože se odvolací soud podle toho nechoval, byl jeho postup nezákonný a tímto jeho nezákonným postupem byla zároveň stranám odňata možnost před soudem projednávat. Jest právně bezvýznamné, že obě strany prohlásily v odvolání a v odvolacím sdělení, že se vzdávají ústního odvolacího jednání, neboť ustanovení § 492 c. ř. s. tu neplatí a velicí předpis § 33 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. nemůže býti měněn ani soudem, ani dohodou stran. Jde tu tedy o důvod zmatečnosti podle § 477, č. 4 c. ř. s. a §§ 28, č. 4 a 35, odst. 2., posl. věta zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. (srov. rozh. č. 13.109 Sb. n. s.)\*.

### § 33. 2113.

**Postup odvolacího soudu nebyl vadný, když jednal a rozhodl, ač žalobci, který podal odvolání protokolárně, nebylo odesláni k odvolacímu líčenému doručeno, jestliže jen byla věc doručena obšířka obecnému zmocněnci žalobce, který tohoto zastupoval před pracovním soudem, a jestliže je-**

\*) V á ž. o b č. 13.109 (rozh. z 15. XII. 1933, R I 1190/33, v »Pracovním právu«, č. 666, 667, 668): Odvolací soud rozhoduje o odvolání z rozsudku pracovního soudu pro zmeškání v zasedání neveřejném, bylo-li rozsudku odporováno jen »z důvodu zmatečnosti podle § 28 čis. 4 zákona čis. 131/1931 Sb. z. a n. a § 477 čis. 4 c. ř. s.« a odvolatel učinil návrh jen na zrušení rozsudku pracovního soudu a předcházejícího řízení pro tuto zmatečnost. O odvolání jest tu rozhodnouti usnesením, do něhož lze si stěžovatí rekusem podle § 36 zákona čis. 131/1931 Sb. z. a n. a § 519 čis. 1 c. ř. s.

V á ž. o b č. 13.598 (rozh. z 1. VI. 1934, Rv II 53/33, v »Pracovním právu«, č. 941): Byl-li pracovním soudem ve sporu přes 300 Kč vydán rozsudek pro zmeškání podle §§ 396 a 442 (1) č. ř. s. a v odvolání byl uplatňován jen odvolací důvod zmatečnosti podle § 28 čis. 2 a 4 zák. čis. 131/1931 Sb. z. a n. a § 447 čis. 2 a 4 c. ř. s., nelze před odvolacím soudem projednávat celou věc znovu, nýbrž jest na odvolacím soudě, by zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by byla podle zákona projednána procesním soudem. V takovém případě rozhodne odvolací soud o odvolání usnesením v neveřejném zasedání v senátě, jenž musí býti složen ze tří soudců z povolání a ze dvou přísedících.

mu udělená plná moc nebyla odvolána. Rozhodnutí nejvyššího soudu z 28. února 1936, Rv II 493/35, Sb. min. sprav. č. 148.

Zmatečnost podle §§ 503, č. 1 a 477, č. 4 c. ř. s. (§ 28, č. 4 zák. č. 131/31 Sb. z. a n.) vytýká dovolatel proto, že odvolací soud, ač nebylo vykázáno doručení obsílky žalobci k ústnímu jednání odvolacímu, vynesl rozsudek, nenapraviv tuto vadu opětným doručením obsílky žalobci. Výtka zmatečnosti není odůvodněna.

Podle § 33, odst. 1 zákona ze dne 4. července 1931, č. 131 Sb. z. a n., platí v pracovních sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč pro řízení před soudem odvolacím obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními s tou změnou, že není třeba přípravných podání a že se strany mohou dáti zastupovati osobami jmenovanými v § 23, tedy i každou svéprávnou osobou, která je schopna před soudem jednat.

Žalobce udělil pro tento spor J. K. plnou moc ze dne 29. ledna 1935 a byl jim také zastupován při ústním jednání před pracovním soudem téhož dne konaném. Odvolání proti rozsudku pracovního soudu podal sice žalobce do protokolu dne 9. února 1935 sám osobně, ale plnou moc udělenu J. K. ani při podání odvolání, ani později za sporu vůbec neodvolal. Spore nařízení ústního jednání odvolacího ze dne 17. dubna 1935 byl k tomuto jednání stanovenému na den 23. dubna 1935 obeslán jako žalobce osobně, tak i jeho vykázaný zmocněnec J. K. Doručení obsílky J. K. dnem 19. dubna 1935 jest ve spisech vykázáno. Obsílka určená pro žalobce byla soudem vrácena jako nedoručitelná s poznámkou, že se adresát vystěhoval, neznámo kam. Doručení obsílky k ústnímu odvolacímu jednání žalobcovu zmocněnci J. K. bylo včasné a mohl se tento zmocněnec za žalobce k odvolacímu soudu dostavit a tam za žalobce jednat. Postup soudu odvolacího nebyl tedy nezákonný a žalobci nebyla odňata možnost před odvolacím soudem projednávat. Chtěl-li se žalobce osobně účastnit odvolacího jednání a býti k němu i osobně obeslán, bylo na něm, aby se postaral o řádné a včasné uvědomení soudu o změně svého pobytu za sporu. Neučinil-li tak, nemůže důvodně vytýkati, že mu byla odňata možnost projednávat před soudem opominutým doručením obsílky k odvolacímu jednání.

§ 32.

2114.

Okolnost, že první soud nepojal do svého rozsudku doložku podle čl. IV., odst. 2 zákona č. 251-1934 Sb. z. a n., nevedla tomu, aby odvolací soud jednal a rozhodoval v senátě sestaveném podle § 32 zákona o pracovních soudech, a to způsobem předepsaným v § 33 téhož zákona. Rozhodnutí nejv. soudu z 19. prosince 1935, Rv I 2350/35, Sb. min. sprav. č. 141.

Dovolací soud se obíral především otázkou, zda jde o spor pracovní podle §§ 1, 2 a 42 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. a zda odvolací soud byl řádně obsazen ve smyslu ustanovení čl. IV., odst. 2 zákona ze dne 11. prosince 1934, č. 251 Sb. z. a n., ježto spor byl v tomto případě zahájen již za účinnosti tohoto zákona (čl. VI., posl. věta).

Žalobce uvedl v závěru žaloby, že příslušnost okresního soudu ve V. se opírá o § 42 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. Ze spisů není zřejmé, že by se byla některá strana domáhala v průběhu rozepře, aby řízení bylo prováděno podle předpisů o řádném řízení podle civilního řádu soudního. Otázka, zda jde o spor pracovní podle §§ 1 a 2 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n., nebyla prvním

soudem probírána ani řešena a rozsudek prvního soudu nebyl označen jako vydaný v řízení podle zákona o pracovních soudech, jak to jest předepsáno v čl. IV., odst. 2 zákona č. 251/1934 Sb. z. a n. pro rozsudky vydané v pracovních sporech okresními soudy, které jednají na místo pracovních soudů podle § 42 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. Ani v odvolání ani v odvolacím sdělení se strany vůbec neobíraly uvedenou otázkou. Odvolací soud se sice v rozsudku nezmínil o tom, zda posuzuje tento spor jako spor pracovní, ale jednal a rozhodoval v odvolání v senátě složeném ze tří soudců z povolání, z nichž jeden předsedal, a ze dvou přísedících. Z protokolu o ústním jednání odvolacím vyplývá také, že byla věc před odvolacím soudem projednána znovu ve smyslu § 33 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. a také v hlavě rozsudku se odvolací soud označil jako »odvolací soud ve věcech pracovních«. Z toho jest dostatečně zřejmé, že odvolací soud, třeba se o tom výslovně nezmínil, zkoumal též otázku, zda jde o spor pracovní a že si ji rozřešil kladně, že právě proto jednal a rozhodoval v senátě sestaveném podle § 32 zákona o pracovních soudech, a to způsobem předepsaným v § 33 téhož zákona, a že tento senát uznal svou příslušnost pro jednání a rozhodování o odvolání vzneseném ve sporu pracovním. Tomu nevedla okolnost, že první soud nepojal do svého rozsudku doložku podle čl. IV., odst. 2 zákona č. 251/1934 Sb. z. a n., neboť uvedené ustanovení zákona neobsahuje žádné sankce pro takový případ a jeho patrným účelem jest, aby pracovní spory byly projednávány aspoň v podstatě podle předpisů zákona o pracovních soudech i tehdy, koná-li se řízení o nich u okresních soudů, příslušných podle § 42 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n., ovšem s vyloučením ustanovení o přísedících v řízení první stolice.

§ 33

2115.

Pro ústní jednání odvolací ve sporech pracovních platí předpisy § 177 a násl. c. ř. s. a, pokud se týče způsobu provádění důkazů, předpis § 276 c. ř. s., podle kterého důkazy zásadně mají býti provedeny přímo soudem, který rozhodne. Výjimky §§ 328, 352 a 375 c. ř. s. nejsou odůvodněny, jestliže svědci bydlí v obvodu neb blízkosti odvolacího soudu a není překážky zabráňující jejich osobnímu dostavení se k soudu. Rozh. nejvyššího soudu z 26. dubna 1935, Rv II 1138/34-19, Sb. min. sprav. č. 119.

Soud odvolací opakoval důkazy svědecké jen přečtením jejich výpovědi, učiněných v řízení u soudu pracovního. Také tuto okolnost vytýká dovolatel jako vadu řízení odvolacího, a to právem. Podle § 33 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. projednává se ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč věc před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání. O řízení před odvolacím soudem platí obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními. Pro ústní jednání platí tedy předpisy § 177 a násl. c. ř. s. a pokud se týče způsobu provádění důkazů, předpis § 276 c. ř. s., podle kteréhož důkazy mají zásadně býti provedeny přímo soudem, který o věci rozhodne. Výjimky §§ 328, 352 a 375 c. ř. s. nebyly v tomto případě odůvodněny, ježto svědci bydlí v obvodu neb blízkosti odvolacího soudu a nebylo překážky zabráňující jejich osobnímu dostavení se k soudu.

Obmezil-li se soud odvolací na přečtení protokolů o výsledku zmíněných svědků pracovním soudem, porušil stěžejní zásadu ústnosti a bezprostřednosti jednání a nezáleží na tom, že to

ihned dovolatel nevytýkal podle § 196 c. ř. s. Takto provedené důkazní řízení trpí tedy vadou podstatnou, jež byla způsobila zamezití úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře (§ 503, č. 2 c. ř. s. a § 35, odst. 2., poslední věta zákona č. 131/31 Sb. z. a n.).

### § 33 2116.

V pracovních sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč může být žalobní návrh upraven i v odvolacím řízení. Rozh. nejvyššího soudu z 30. října 1935, Rv I 1902/35-1. Sb. min. sprav. č. 130.

V souzené věci může být žalobní žádání upraveno teprve v odvolacím řízení. Jdeť o spor pracovní o hodnotu vyšší než 300 Kč a v takových sporech platí podle § 33 zák. o prac. soudech č. 131/1931 Sb. z. a n. o řízení před odvolacím soudem obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními.

### § 35 2117.

Pokud bylo dovolání odmítnuto dovolacím soudem jako nepřipustné, není dovolacím soudem dovoleno, aby z úřední povinnosti uvažoval o tom, zda i ona část rozsudku odvolacího soudu, kterou pro nepřipustnost dovolání nelze vůbec přezkoumávat, trpí zmatečností čili nic. Rozh. nejv. soudu z 24. X. 1935, Rv II 71/35, Sb. min. sprav. č. 127.

Dovolací soud se především z úřadu obíral otázkou, zda napadený rozsudek netrpí zmatečností podle § 477, č. 4 c. ř. s. a § 28, č. 4 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n., k níž jest přihlížeti z povinnosti úřední, třebaš nebyla žádnou stranou vytýkána (§§ 471, 494, 513 c. ř. s. a § 35, odst. 2., posl. věta zákona č. 131/1931 Sb. z. a n.). K nevytýkané zmatečnosti smí ovšem dovolací soud přihlížeti z úřadu jen tehdy a jest potud, když a pokud o ní nabyt vědomosti opravným prostředkem podle zákona a přípustným. Pokud tedy bylo v tomto případě dovolání žalované odmítnuto jako nepřipustné, není dovolacím soudem dovoleno, by z úřední povinnosti uvažoval o tom, zda i ona část rozsudku odvolacího soudu, kterou pro nepřipustnost dovolání nelze vůbec přezkoumávat, trpí zmatečností čili nic. Další úvahy dovolacího soudu o zmatečnosti napadeného rozsudku se tudíž omezují jen na onu jeho část, proti které bylo dovolání uznáno za přípustné.

### § 36 2118.

Pojal-li odvolací soud rozhodnutí, jímž odmítl mezitímní určovací návrh pro nepřipustnost, do rozsudku, kterým zároveň rozhodl věcně o žalovaném nároku, byl oprávněn stěžovatel přizpůsobiti svůj opravný prostředek proti výroku o odmítnutí formě, v níž bylo vydáno rozhodnutí, a odporovati mu tedy dovoláním; tento opravný prostředek je třeba však vyřídití podle jeho skutečné právní povahy. Rozh. nejv. soudu ze dne 17. října 1935, Rv I 1846/35, Sb. min. sprav. č. 125.

### § 36. 2119.

Potvrdil-li odvolací soud rozsudek první stolice s opravou, že se žaloba odmítá, pokud žalobní nárok jest uplatňován z důvodů náhrady škody a z narovnání, jest tento dodatek samostatným rozhodnutím o otázce, zda věc náleží před pracovní soud. Proti tomuto rozhodnutí není oprav-

ného prostředku, neboť v otázce příslušnosti jest podle čl. I, č. 5 zák. č. 251/1934 Sb. z. a n. vyloučen opravný prostředek k dovolacímu soudu, ať soud druhé stolice rozhodl předběžně či konečně, ať rozhodl věcně anebo odepřel věcné rozhodnutí. (Rozhodnutí nejvyššího soudu z 9. ledna 1936, Rv I 2330/35.)

Nejvyšší soud odmítl odvolání, pokud jím byl napaden výrok o otázce nepřislušnosti prvního soudu, a v důvodech uvedl:

Odvolací soud potvrdil rozsudek soudu první stolice s opravou, že se žaloba odmítá, pokud žalobní nárok jest uplatňován z důvodu náhrady škody z protiprávního jednání žalovaného a z narovnání. V důvodech uvádí odvolací soud, že žalobce opírá žalovaný nárok o tři skutečnosti, totiž 1. o protiprávní jednání záležející v tom, že prý žalovaný pod pohružkou výpovědi ze služebního poměru přiměl žalobce k nesprávným údajům o druhu jeho zaměstnání do protokolu, dne 21. března 1916 u okresního hejtmanskví v R. sepsaného; 2. o slib žalovaného v téže době učiněný a žalobcem přijatý; že dá žalobci sám, co by jemu dala pensijní pojišťovna; 3. o nesplnění povinnosti žalovaného jako zaměstnavatele přihlásiti žalobce včas a řádně k pensijnímu pojištění. Odvolací soud dovozuje, že pokud se týče prvních dvou žalobních důvodů, jest pracovní soud věcně nepřislušný jednati a rozhodovati o žalobě opřené o tyto důvody, ježto prý jde o nároky, které prý neplynou z pracovního poměru, a že bylo proto ve směru tomto rozsudek prvního soudu opravití ve smyslu § 33 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. a § 419 c. ř. s., an se těmito dvěma žalobními nároky neobíral a o nich nerozhodl.

Podle toho, co dosud uvedeno, nešlo odvolacímu soudu o opravu chyby ve psaní nebo počtech nebo o jinou patrnou nesprávnost v rozsudku prvního soudu, jaké má na mysli § 419 c. ř. s., nýbrž o samostatné rozhodnutí o otázce, zda věc náleží před pracovní soud, pokud žalobní nárok byl opřen o první dva žalobní důvody svrchu dotčené. Vždyť první soud se touto otázkou neobíral, nevydal o tom rozhodnutí a není tudíž ničeho, co by se dalo »opravití« podle § 419 c. ř. s.

Že odvolací soud mohl a měl se zabývati otázkou, zda věc náleží v naznačeném směru před pracovní soud, ač námitka nepřislušnosti nebyla vznesena, plyne z ustanovení §§ 22, odst. 1, 33, odst. 22 a § 28, č. 3 zákona č. 131/1931 Sb. z. a n. a § 477, č. 3 c. ř. s. Vyřkl-li odvolací soud, že žalobní žádost opřená o zmíněné žalobní důvody nenáleží před pracovní soud a odmítl-li tudíž žalobu, pokud o tyto důvody byla opřena, jde o rozhodnutí v otázce příslušnosti. § 36 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n. odkazuje co do řízení rekursního k ustanovením civilního soudního řádu. Podle § 528 c. ř. s. v doslovu zákona č. 251/1934 Sb. z. a n. nejsou přípustné rekursy proti rozhodnutím soudu druhé stolice v otázce příslušnosti. Toto ustanovení platí i pro pracovní soudy, ježto jeho platnost nebyla pro ně vyloučena, jak se to stalo v jiných případech, v nichž zákonodárce vyloučil účinnost předpisů zákona č. 251/1934 Sb. z. a n. pro pracovní soudy (srovnej čl. IV dotč. zák.). V otázce příslušnosti jest však podle čl. I, č. 5 zák. č. 251/1934 Sb. z. a n. vyloučen opravný prostředek k dovolacímu soudu, ať soud druhé stolice rozhodl předběžně, či konečně, ať rozhodl věcně anebo odepřel věcné rozhodnutí, a to platí též o rozhodnutí, jímž odvolací soud z úřadu zrušil rozsudek prvního soudu pro zmatečnost podle § 477, č. 3 c. ř. s. a žalobu odmítl, neboť zákon v ustanovení čl. I, č. 5

zák. č. 251/34 Sb. z. a n. nerozeznává, o jaké rozhodnutí druhého soudu o otázce příslušnosti jde, zejména zda otázka nepřislušnosti byla řešena z úřadu k námitce (dosud neuveřejněná rozhodnutí R II 177/35, R II 239/35, R I 81/35, R I 395/35).

### § 36. 2120.

I v pracovních sporech jest v otázce příslušnosti podle čl. I., č. 5 zák. č. 251/34 Sb. z. a n. vyloučen opravný prostředek k dovolacímu soudu, ať soud druhé stolice rozhodl předběžně či konečně, ať rozhodl věcně aneb odepřel věcné rozhodnutí, a tedy také tehdy, jestliže odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu pro zmatečnost podle § 28, č. 3 zák. č. 131/31 Sb. z. a n. a žalobu odmítl. (Rozhodnutí nejvyššího soudu z 26. února 1936, R II 40/36, Sb. min. sprav. č. 147.)

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs z těchto důvodů:

Napadeným usnesením bylo rozhodnuto o odvolání žalovaně (uplatňujícím zmatečnost rozsudku pracovního soudu) a bylo jím vysloveno, že k jednání o žalobě proti H. R. nebyl příslušný pracovní soud, a proto byl rozsudek prvního soudu zrušen a žaloba odmítnuta. Jde tedy o rozhodnutí soudu druhé stolice o otázce příslušnosti

pracovního soudu. Ustanovení § 36, 2. odst., v poslední větě, zák. č. 131/31 Sb. z. a n. odkazuje co do řízení rekursního k ustanovením civilního řádu soudního. Podle § 528 c. ř. s. ve znění zák. č. 251/34 Sb. z. a n. nejsou přípustné rekursy proti rozhodnutím soudu druhé stolice v otázce příslušnosti. Toto ustanovení platí i pro soudy pracovní, ježto jeho platnost nebyla pro ně vyloučena, jak se stalo v jiných směrech, ve kterých zákonodárce vyloučil účinnost předpisů zák. č. 251/34 Sb. z. a n. pro pracovní soudy (srovnej čl. IV. dotčeného zákona). V otázce příslušnosti jest podle čl. I., č. 5 zák. č. 251/34 Sb. z. a n. vyloučen opravný prostředek k dovolacímu soudu, ať soud druhé stolice rozhodl předběžně či konečně, ať rozhodl věcně neb odepřel věcné rozhodnutí, a tedy také tehdy, jestliže odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu pro zmatečnost podle § 28, č. 3 zák. č. 131/31 Sb. z. a n. a žalobu odmítl, neboť zákon nerozeznává, o jaké rozhodnutí druhého soudu o otázce příslušnosti jde, zejména zda se soud druhé stolice obíral otázkou příslušnosti vyřizuje rekurs, či odvolání, ježto rekurs bylo odmítnouti jako nepřipustný, nedošla věc k nejvyššímu soudu přípustným opravným prostředkem a nemohl ani z moci úřadu se zabývatí otázkou obsazení odvolacího soudu (bez přisedících, srov. § 32 zák. č. 131/31 Sb. z. a n. a rozh. č. 13.109 sb. n. s.)\*)

## Z rozhodnutí ve věcech sociálně pojišťovacích.

### Sociální pojištění

#### § 12. 2121.

Okresní nemocenská pojišťovna je oprávněna za podmínky obnovy řízení přeraditi pojištěnce do jiné mzdové třídy, než do níž byl již pravoplatně zařazen. (Nález nejv. spr. soudu z 11. X. 1935, č. 22.532/34, Boh. A 12.073.) Prejudikatura Boh. A 11.885/35.\*\*)

Zajisté jeví právní moc výměru okr. nemoc. pojišťovny své účinky též proti pojišťovně. Leč nss. vyslovil a odůvodnil již v nález. Boh. A 11.885/35 právní názor, že pojišťovna, nejde-li o zvláštní případy v zákoně uvedené, nebo podle všeobecných zásad přípustné, může nastupovati na zaměstnavatele novým platebním rozkazem, ukládajícím mu poplatky pojistného tenkrát, jsou-li tu podmínky, za nichž jest obecně přípustná obnova řízení. Co zde bylo řečeno o dodatečném předpisu pravoplatně již formalisovaného pojistného, platí stejně o dodatečném přerazení do jiné mzdové třídy. Zásada v cit. nálezu vyslovená jest ostatně stanovena v § 86 vl. nař. č. 8/1928 Sb., upravujícího správní řízení, v ten smysl, že vůči pravoplatným rozhodnutím správních úřadů vůbec jest za podmínek tam stanovených přípustná obnova řízení, zejména však tehdy, vyšly-li najevo nové skutečnosti nebo důkazy, které mohly mít vliv na obsah rozhodnutí, jež nabylo právní moci a o jehož změnu jde. Nelze proto okr. nemoc. pojišťovně odírat právo, aby za podmínek pro obnovu řízení přeradila pojištěnce do jiné mzdové třídy, nežli do níž byl již pravoplatně zařazen.

\*) Váž. obč. 13.109 (rozh. z 15. XII. 1933, R I 1190/33, v »Pracovním právu« č. 666, 667, 668).

\*\*) Boh. A 11885 (nález z 30. IV. 1935, č. 15.177/35): Nemocenská pojišťovna může, nejde-li o zvláštní případy v zákoně uvedené nebo podle všeobecných předpisů přípustné, nastupovati na zaměstnavatele novým platebním výměrem, ukládajícím mu doplatky pojistného, jen tenkrát, jsou-li tu podmínky, za nichž jest obecně přípustná obnova řízení.

#### § 12. 2122.

V nemocenském pojištění zaměstnanců, podléhajících pensijní pojistné povinnosti, započítávají se vzhledem k zákonu č. 117/1926 naturální požitky do základu mzdového bez jakéhokoli omezení. — (Nález nejv. spr. soudu z 4. III. 1936, č. 11.234/36.)

Zákonem č. 117/1926 Sb. je stanoveno, že pro zaměstnance, podrobené pojištění podle právních předpisů o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců, zůstávají i po 30. VI. 1926 v platnosti ustanovení §§ 1 až 10, 13, 19 až 38 a 41, odst. 1. zákona č. 33/1888 ř. z., jakož i obdobná ustanovení zák. čl. XIX:1907 a zákonů je pozměňujících a doplňujících. Jinak se vztahují i na tyto osoby ustanovení zákona č. 221/1924 Sb. O zařazení pojištěnců do mzdových tříd jedná § 7 a 7a) novel. zák. č. 33/1888 ř. z., jimž odpovídají ustanovení § 24 zák. čl. XIX:1907 ve znění § 3 vlád. nař. č. 26/1921 Sb. a § 11 zák. čl. XIX:1907 ve znění § 7 min. nař. č. 4790 z r. 1917. Podle toho, co výše bylo uvedeno, ponechána byla tudíž zákonem č. 117/1926 Sb. v platnosti právě uvedená ustanovení práva platného na Slovensku a zařazení pojištěnců do mzdových tříd. Podle těchto ustanovení započítávají se do základu mzdového i naturální požitky, aniž však pro zařazení do vyšší mzdové třídy vzhledem k naturálním požitkům platí nějaké omezení, jako jest tomu v § 12 zák. č. 221/1924 Sb. Na tom nebylo nic změněno ani zákonem č. 184/1928 Sb., neboť zákonem tímto podle jeho přesného napsání i podle obsahu změněn a doplněn byl pouze zákon č. 221/1924 Sb., nikoli však zákon č. 117/1926 Sb., který platí i nadále.

#### § 107. 2123.

Pracemi, které konal pojištěnec jsa invalidní, nemůže býti získána příspěvková doba. (Rozh. vrch. poj. soudu ze dne 16. ledna 1935, Cpo 553/34.)

Žalovaná strana uplatňuje jako důvod odvolací nezákonnost a odvolání nelze upřítí odůvodněnosti.

Poj. soud bere za zjištěno posudkem znalce, že ztráta: výdělečné schopnosti žalobcovy činí aspoň 67%, a to v důsledku tělesných vad, které tu jsou již od června roku 1929 a od té doby se podstatně nezhoršily, takže žalobce je invalidní od června 1929. První soud vychází ze skutečnosti, že žalobce vstoupil do zaměstnání pojištění povinnému podléhajícího dne 5. listopadu 1930, tedy poté, když se stal invalidním. Nesporně, že žalobce po dobu 134 příspěvkových týdnů vydělával více než třetinu toho, co vydělává zdravý zaměstnanec téhož druhu.

Poj. soud položil si otázku, zda nastal u žalobce pojistný případ a zda má žalobce nárok na důchod invalidní, když choroba u něho vznikla v době před vstupem do zaměstnání pojištění podléhajícího a od té doby se nezhoršila. Otázku tu zodpověděl poj. soud v tom smyslu, že pokud žalobce vydělával zákonnou třetinu mzdy, nebyl invalidním podle § 109 poj. zákona a že se invalidním stal teprve tehdy, když prací svou nevydělával již tuto třetinu nebo více než třetinu a ježto žalobce včas uplatnění nároku tuto třetinu nevydělával, nutno jej pokládati za invalidního podle § 109 poj. zákona.

S těmito závěry prvního soudu nelze souhlasiti zúplna.

Především nutno zodpovědět otázku, co rozuměti jest pojistným případem. Zákon pojišťovací sice v §§ 107 a 7 mluví o pojistném případě, nestanoví však jeho definici. Podle povahy smlouvy pojišťovací, co smlouvy odvázně — § 128 obč. zák. — může to býti pouze událost nejistá v budoucnosti, která jest mimo vůli stran, tedy pojištěnce i pojistitele. Při invaliditě jest to v důsledku nemoci nebo vad tělesných či duševních nastalá neschopnost pojištěnce vydělati si práci přiměřenou jeho silám, schopnostem, dosavadnímu výcviku nebo povolání aspoň třetinu mzdy zdravého zaměstnance. Kdyby pojištěnec invalidní již se stanoviska medicinského ve stupni předepsaném § 109 poj. zákona vstoupil teprve v tomto tělesném stavu do zaměstnání povinně pojištěného a vydělával více než zákonnou třetinu mzdy, tu podle stanoviska prvního soudu shora uvedeného záviselo by pouze od jeho vůle, kdy má nastati případ pojistný, neboť by stačilo, že by přestal pracovati a vydělávati zákonnou třetinu mzdy a musel by býti pokládán za invalidního ve smyslu § 109 poj. zákona a přivodil by nápad nároku na důchod invalidní svou vůlí.

Jak zjišťuje odvolací soud ze spisů pojišťovacího soudu v T., žalobce uplatnil již dne 30. ledna 1933 nárok na důchod invalidní, byv pojištěn po dobu 101 příspěvkových týdnů. Rozsudkem ze dne 15. září 1933 byla žaloba jeho proti výměru zamítajícímu nárok na důchod invalidní zamítnuta, a to z toho důvodu, že nebyl pokládán za invalidního podle § 109 poj. zákona, poněvadž vydělával více než 1/3 mzdy zdravého zaměstnance. Podle spisů žalované strany založených v tomto sporu žalobce téhož dne, kdy vnesen byl tento rozsudek, vystoupil ze svého dosavadního zaměstnání a dne 16. září 1933 uplatnil znovu nárok na důchod invalidní. Nárok tento přiznal mu prvý soud napadeným rozsudkem z důvodu výše uvedeného.

Žalovaná strana namítala, že žalobce nedovršil čekací dobu 100 týdnů předepsanou § 107 poj. zákona, ježto příspěvkové týdny žalobcem získané nabyty byly až po pojistném případě,

kteřý u žalobce klásti jest do června roku 1929. S názorem tímto odvolací soud souhlasí, a sice z úvah výše uvedených, podle nichž pojistný případ, totiž invalidita žalobce ve stupni stanoveném § 109 poj. zákona nastala již v roce 1929 před vstupem do zaměstnání povinně pojištěného a nikoliv teprve dne 16. září 1933, kdy žalobce přestal vydělávati zákonnou 1/3 mzdy. Nemohl tedy žalobce získati žádných příspěvkových týdnů ve smyslu §§ 107 a 7 poj. zákona, které by se mu mohly počítati do čekací doby pro případ důchodu starobního, neboť tu jest pojistným případem událost jiná, totiž dovršení 65. roku věku.

Nemá tudíž žalobce nároku na důchod invalidní proto, že nedostává se mu podmínky dovršení čekací doby 100 příspěvkových týdnů před pojistným případem podle § 107 poj. zákona. Slušelo proto žalobu zamítnouti.

## Pensijní pojištění

§ 1. 2124.

Kancelářští zaměstnanci podléhají pensijnímu pojištění, i když nejsou úředníky nebo nekonají práce, které jsou přípravou k povolání úřednickému, a není ani třeba, aby konali kupecké nebo vyšší nekupecké služby. Zaměstnanec, který vedl seznam dělníků, obstarával jejich přihlašování a odhlašování, vedl v evidenci příjem a výdej zboží, záznamy zboží, v nepřítomnosti mistrově vedl dozor nad dělníky a ojedinele vyplácel i mzdy dělníkům, jest kancelářským zaměstnancem ve sm. § 1, odst. 1, č. 2 pens. zák. (Rozh. nejv. soudu z 2. XII. 1935, Rv I 1028/35.)

Po právní stránce (§ 503, č. 4 c. ř. s.) jest pro spor rozhodnou otázka, zda žalobce podléhal pensijnímu pojištění. Ježto jest nesporné, že žalobce byl u žalované obce v její cihelně zaměstnán od 1. května 1926 do 30. září 1933, přicházejí pro jeho pensijní pojištění v úvahu zákon ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z roku 1907, jeho novela ze dne 25. června 1914, č. 138 ř. z. a doplňující doslov zákona ze dne 5. února 1920, č. 89 Sb. z. a n., platný do 31. prosince 1928 a dále zákon ze dne 21. února 1929, č. 26 Sb. z. a n., platný od 1. ledna 1929. Za platnosti dřívějších zákonů pracoval žalobce 32 měsíců, za platnosti posledního zákona č. 26/1929 Sb. z. a n. 57 měsíců.

Ustanovením § 1, odst. 1, č. 2 zákona č. 26/1929 bylo rozšířeno pensijní pojištění na skupinu kancelářských zaměstnanců. Kancelářští zaměstnanci podléhají podle tohoto zákona zásadně pojištění, i když nejsou úředníky nebo nekonají práce, které jsou přípravou k povolání úřednickému ve smyslu ustanovení č. 1. K jejich pojistné povinnosti není také — na rozdíl od dříve platného zákona — potřeba, aby konali kupecké nebo vyšší nekupecké služby podle zákona o soukromých zaměstnancích. Výjimka stanována jest jen o osobách, zaměstnaných čistěním, úklidem, hlášením návštěv, posilkami (mimo roznášení cenností), rozmnožováním písemností cestou chemickou neb podobnými pracemi, byť i vedle této hlavní činnosti konaly práce druhu jiného.

Podle toho, jak strany nesporně vyličily činnost žalobce, že vedl seznam dělníků, obstarával jejich přihlašování a odhlašování, že vedl v evidenci příjem a výdej zboží a vedl záznamy zboží, že v nepřítomnosti mistrově vedl dozor nad dělníky, že ojedinele vyplácel i mzdy dělníkům, jest žalobce pokládati za zaměstnance kancelářského ve smyslu § 1, odst. 1, č. 2 zákona č. 26/1929



Sb. z. a n., podléhajícího pensijní povinnosti, ovšem jenom za platnosti zákona č. 26/1929.

§ 159.

2125.

Výroky nositele pojištění nemají povahy aktu úřadu správního, nýbrž jsou jen prohlášením strany. Na této povaze výměrů nic nemění ani okolnost, že zákon jim přiznává v jistých případech právní závaznosti.

Pojišťovací soud není vázán výměrem nositele pojištění (Pensijní ústav soukromých drah) o stanovení pensijní základny, ani nabyli-li výměr formálně právní moci. Rozh. vrch. poj. soudu z 5. VI. 1936, Cpo 1072/36.

Prvý soud zamítl žalobu domáhající se starobního důchodu ročních Kč 16.754.32, vycházející z názoru, že je vázán pravoplatným výměrem žalované strany ze dne 17. 8. 1935, čl. 7, č. poj. 279, kterým byl pensijní základ žalobce ustanoven.

Vrchní pojišťovací soud pokládá názor prvního soudu, jako by citovaný výměr žalované strany byl rozhodnutím správního úřadu, za nesprávný.

Podle § 159 pens. zák. jsou pojišťovací soudy a vrchní pojišťovací soud vázány pravoplatnými rozhodnutími, jež úřady správní vydaly v mezích své příslušnosti v rámci tohoto zákona.

Nelze žalované straně, hledíc k ustanovení § 55 jejích stanov, upřít právo, aby výměrem v oboru vlastní působnosti stanovila pensijní základnu, když se jí ještě nerozhoduje o pojistné dávce.

Podle § 50 stanov příslušelo pak žalobci právo odvolání proti shora citovanému výměru, kterým stanovena pensijní základna, na zemský úřad. Nepodal-li pak proti němu odvolání, nabyl formálně právní moci.

Než tímto výměrem, jenž nabyl právní moci, není pojišťovací soud vázán. Neboť výměr žalované strany jako nositele pojištění není žádným rozhodnutím správního úřadu.

Výroky pojišťovacího ústavu jako nositele pojištění vůbec mají povahu autonomní organizace jako právnické osoby způsobilé k právním činům vůči svým členům a jiným zájemcům, nemají tedy povahy aktu úřadu správního, nýbrž jsou

jen prohlášením strany, jež může sloužit i za základ judikující činnosti správních úřadů teprve tehdy, když bylo vyvoláno proti němu zakročení příslušného úřadu politického. Na této povaze výměrů nic nemění, přiznává-li jim zákon v jistých případech právní závaznost, ježto ani tím nenabývají rázu aktu správního, vyplývajícího z moci vrchnostenské, t. j. rázu rozhodnutí úřadu správního. Z toho plyne, že pojišťovací soud nebyl vázán výměrem žalovaného nositele pojištění o stanovení pensijní základny, nebylo-li proti tomuto podáno ve smyslu § 50 stanov ve lhůtě 15denní odvolání.

Ježto prý soud se dále nezabýval zjištěním okolností, jež tvoří předpoklad žalobního nároku, trpí řízení vadou, že nelze rozsudek na základě spisů přezkoumat a bude třeba je bez ohledu na názor v napadeném rozsudku vyslovený doplnit zjištěním okolností pro rozhodnutí o výši starobního důchodu potřebných. Bylo proto napadený rozsudek podle § 154, odst. 2. pens. zák. zrušiti.

Dr. O. Sommer.

§ 22.

2126.

Podmínkou poskytnutí vychovávacího příplatku je, že důchodce o dítě pečuje, čímž nelze rozumět jen finanční podporu nebo výživu dítěte, nýbrž péči o dítě vůbec, tedy zvláště o výchovu dítěte. Rozh. vrch. poj. soudu z 25. V. 1936, Cpo 1129/35-1.

Podle § 22 pens. zák. se zvyšuje invalidní důchod za každé dítě, které by v případě úmrtí důchodce mělo nárok na sirotčí důchod (§ 31), pokud důchodce o něho pečuje, o vychovávací příplatek. Od poskytování výživy dlužno rozlišovat poskytování péče. Podmínkou poskytnutí vychovávacího příspěvku je, že důchodce o dítě skutečně pečuje, čímž nelze rozumět jen finanční podporu nebo výživu dítěte, nýbrž péči o dítě vůbec, tedy zvláště také o výchovu dítěte.

Ze skutkového zjištění pojišťovacího soudu jde sice, že se žalobce o svého syna stará tím způsobem, že mu poskytuje šatstvo, prádlo, obuv a částečně i stravu (mléko). O toto své dítě nepečuje, když péče o ně, jeho výchova jest svěřena jeho manželce, od žalobce odděleně žijící, u níž je dítě ve výchově a výživě.

## Rozhodnutí soudů nižších stolic.

Jestliže kolektivní smlouva, kterou jest upraven pracovní poměr, nemá ustanovení o výši mzdy pro práce určitého druhu, musí býti přiměřená mzda zaměstnance, konajícího tyto práce, stanovena obdobně podle zásad, určených touto smlouvou kolektivní (§ 4 vl. nař., č. 89/1935 Sb. z. a n.). Rozh. okr. soudu (odd. pro pracovní spory) ve Strakoněch z 19. XII. 1935, Cpr 51/53.

Beze sporu je — že žalobce byl u žalované firmy zaměstnán od 26. srpna 1935 do 4. října 1935 při regulačních pracích na řece Otavě a Volyňce a že odpracoval 290 pracovních hodin, začež dostal zapláceno po 2 Kč 50 hal. na hodinu. Žalobce obsluhoval osmikoňový naftový motor u beranidla a třináctikoňový motor elektrický ve výtahu a do práce byl doporučen od zprostředkovatelny práce jako strojník, ježto se žalovaná firma o strojníka hlásila. Žalovaná strana doznává dále, že před tím byli zaměstnání při obsluze zmíněných strojů strojníci, placeni 3 Kč za hodinu.

Žalobce tvrdí, že mu podle stávající kolektivní smlouvy přísluší plat 3 Kč 50 hal. na hodinu, ježto pracoval jako strojník u strojů a měl býti placen tak, jak je stanoveno ve smlouvě pro řemeslníky, to jest 3 Kč 50 hal. za hodinu. Ježto žalovaná firma doplatek dáti nechce, navrhuje žaloba vydání rozsudku shora uvedeného.

Žalovaná firma namítla zamítnutí žaloby. Doznává, že je členem organizace zaměstnavatelů »Svazu civilních inženýrů stavebních, stavitelů, zednických, tesařských a studnařských mistrů v RČS.« a že žalobce je členem organizace »Svazu dělnictva stavebního, kamenového a keramického průmyslu v ČSR.«, takže k platnosti přichází na tento pracovní poměr ustanovení smlouvy kolektivní. Namítá však, že žalobce nevykonával práce strojnické, nýbrž obyčejné práce pomocného dělníka a podle toho byl správně placen částkou 2 Kč 50 hal. za hodinu. Obsluhu strojů obstarávají může každý zručný dělník a nyní právě jen dělník u strojů pracuje, nikoliv strojník; nemůže se tedy žalobce domáhati vyšší

mzdy, když nekonal práce strojnické. Mimo to kolektivní smlouva nemá žádného ustanovení o tom, kolik mzdy přísluší strojníkům, ježto tito na stavbách nikdy nepracují.

Soud žalobě vyhověl jako odůvodněné. Z přednesu strany již vychází, že sama u Okresní zprostředkovatelné práce žádala za doporučení strojníka a že žalobce jí byl přidělen, doznává dále, že pracoval u týchž strojů, kde před tím byli zaměstnáni dva strojníci, placení 3 Kč za hodinu, tedy nikoli nejvyšším platem pomocného dělníka (2 Kč 50 hal. za hodinu). Tím zřejmě dala najevo svoji vůli zaměstnati žalobce jako strojníka a pak žalobci přidělila i práce, jež spadají právě do oboru jeho zaměstnání, obstarávání obsluhy motorů. Třeba snad lze i připustiti, že práci tu může vykonávat i pouhý pomocný dělník, nelze z toho však naprosto dovozovati, že strojník, jenž jako takový byl do práce přijat a upotřeben ku pracím, jež spadají do oboru jeho zaměstnání (obsluha strojů), smí býti placen jen jako pomocný dělník, jedině proto, že práci tu může zastávat i snad i zručnější dělník pomocný. Okolnost, že žalobce při výplatě snad ničeho nenamítal, je lhostejná, ježto vzhledem k ustanovení § 4 vlád. nař. z 29. dubna 1935, č. 89 Sb. z. a. n., ani výslovný souhlas neměl by závazného účinku.

Jest proto žalovaná strana povinna zaplatiti rozdíl mezi mzdou skutečně vyplacenou a mzdou, jež žalobci přísluší podle kolektivní smlouvy. Obsahem protokolu ze dne 24. dubna 1934 v S. sepsané o mzdové a pracovní dohodě stavebního dělnictva pro S., žalovanou stranou předložené, jest zjištěno, že skutečně tato kolektivní smlouva místních skupin obou shora uvedených zájmových organizací neobsahuje žádného ustanovení o platu strojníků, mluvíc jen o »pomocných dělnících, tesařích a zednících«. Těmto upravena mzda částkou 2 Kč 50 hal. až 3 Kč do dvou let po vyučení a částkou 3 Kč pro ostatní, kdežto pomocným dělníkům náleží 1 Kč 80 hal. až 2 Kč 50 hal. za hodinu.

Poněvadž žalobce i žalovaná strana uznávají, že jejich pracovní poměr musí býti posuzován podle kolektivní smlouvy, když jsou členy příslušných organizací zájmových, musí býti i přiměřená mzda žalobcova stanovena obdobně podle zásad, určených smlouvou kolektivní.

Soud hledě k povaze prací, žalobcem konaných, jeho předběžné průpravě odborné, jeho stáří, pokládá za přiměřenou mzdu (§ 1152 obč. zák., § 273 c. ř. s.) takovou mzdu, jakou pobírá tesař nebo zedník v jeho stáří, to jest 3 Kč 50 hal. za hodinu. Shledal proto soud nárok odůvodněným a žalobě vyhověl.

Jan S ý k o r a.

**Propuštění zaměstnance, který jest aspoň 3 roky nepřetržitě v podniku zaměstnán, podle § 3, písm. g) zák. o záv. výborech. Nál. rozh. komise v Náchodě z 25. V. 1936, Rk 2/36.**

Závodní výbor fy J. K. vznesl na rozhodčí komisi stížnost z toho důvodu, že dělnice L. P., zaměstnaná u fy K. po dobu 4 let, byla v úterý dne 28. dubna 1936 propuštěna bez výpovědi a bez souhlasu závodního výboru z práce a že propuštění toto odporuje zákonu o závodních výborech, zejména podle § 3, lit. g) cc., a navrhla proto, aby rozhodčí komise rozhodla, že fa K. jest povinna dělnici vzíti zpět do zaměstnání a nahraditi jí mzdu mezi tím úslou.

Fa K. navrhla zamítnutí stížnosti a uvedla, že opakovalo se 3krát, kdy dělnice D. byla upo-

zornována na chyby, které dělá při konfekci pro Velo. Po prvé pohrozil jí šéf pokoutou, po druhé propuštěním a po třetí, ježto se hrubě chovala také vůči mistrovi, ji propustil.

O těchto důvodech propuštění byla vyslechnuta jako svědkyně jednak dělnice D., jednak mistr F. S. L. D. líčila věc tak, že po prvé byla upozornována šéfem na vadu při výrobě pláště asi jeden nebo dva týdny před propuštěním. To jí vytýkal, že dala úzký pásek. Takové pásky však dávala jí prý příprava, upozorňovala prý na to také mistrovou, náprava však zjednána nebyla, řekla to také šéfovi, když jí vadu vytýkal a ten jí pohrozil propuštěním, jestliže by ještě jednou takový úzký pásek dala. Den před tím, než byla propuštěna, při konfekci svezla se jí trochu guma, tuto vadu vytýkal jí šéf, dal plášť stranou s příkazem, že se musí opravit, poněvadž plášť byl ještě v syrovém stavu a oprava tedy byla možná. Po odchodu šéfové šel za ní mistr S. s vadným pláštěm, šéf se pak s ním vrátil a dal prý jí okamžitou výpověď, proti níž se ohradila tím, že má dostati 14denní výpověď, a v rozčilení prý řekla, že také snad nějak živa bude.

Mistr F. S., jako svědek slyšen, uvedl, že vadný plášť, který vyrobila D., ukazoval šéfovi, ten že pak řekl D., že už jí dvakrát upozorňoval na vady a že musí ji propustiti. Na to prý D. odpověděla: »No, já se také užívím,« načež šéf řekl, že si tedy může jíti hned. Před tím byla prý šéfem upozorňována na vady v korkovém plášti a po třetí na plášti protektorovém, rychlolisém. Vada ta však byla opravitelná, poněvadž plášť byl ve stavu syrovém.

I kdyby byla úplně správná výpověď tohoto svědka mistra S., má rozhodčí komise za to, že D. nedopustila se žádného jednání, které by oprávněovalo firmu K. k okamžitému propuštění dělnice podle § 82 živn. řádu.

Tvrzené hrubé chování vůči mistrovi zjištěno vůbec nebylo a ve výroku »já se také užívím«, ať již byl vyřčen před anebo po dané okamžité výpovědi, nemůže býti spatřován důvod, podle § 82, lit. g) živn. řádu.

Chyby ve výrobě Velo byly dělnici D., která po delší době při výrobě té byla zase zaměstnaná, vytýkány 3krát, a sice 2krát při výrobě v korkovém plášti pro použití úzkého pásku, kterého ale užila proto, poněvadž přípravou jí jiné pásky dodány nebyly. Třetí napomenutí bylo odůvodněno tím, že při výrobě pneumatiky se dělnice D. svezl gumový pás. Nebylo zjištěno, že chyby tohoto druhu anebo případně jiných chyb by se byla dopustila a byly jí vytčeny.

Vytýkané 3 vady podle názoru rozhodčí komise nemohou býti posuzovány ani jako neschopnost, ani jako trvalé zanedbání práce podle § 82, lit. g) a f) živn. řádu. Musí se bráti i v úvahu úprava prací jednotlivým dělníkům fy K. svěřená, kde stanoven jest pro každého na den určitý plán, který musí býti toho dne dokončen, takže jistě vyskytují se případy, kde dělník za účelem dosažení plánu jest nucen práci svou spěšně vykonati, takže nemá ani dostatek času k pečlivému provádění svých prací. Uznala proto rozhodčí komise, že propuštění dělnice jeví nespravedlivou příkrost, neodůvodněnou jejím chováním, hledíc zejména k délce jejího zaměstnání v závodě, a proto uznala podle návrhu stížnosti.

Vojtěch Pošta.

**Před pracovním soudem jest ve sporech, jejichž předmět nemá hodnotu vyšší než 1000 Kč, vyloučeno zastoupení úředníkem advokátní kanceláře. Usnesení krajského soudu v Českých Budějovicích ze 17. VII. 1936. Opr. 29/36.**

Stížnost není důvodná. Žalovaná strana odporuje nařikánému usnesení, kterým A. T. byla podle § 23 zák. o prac. soudech vyloučena, správně odmítnuta jako její zástupce, namítají, že A. T. není advokátem a tudíž nepadá na ni ustanovení uvedené.

Podle § cit. mohou se sice strany dáti zastupovati kteroukoliv svéprávnou osobou, která jest schopna před soudem jednati, a jsou strany ve směru tomto obmezeny jen potud, že ve sporech, jejichž předmět nemá hodnotu vyšší než Kč 1000.—, jest vyloučeno zastoupení advokátem, kterýmžto ustanovením má podle odůvodnění návrhu zák. o pracovních soudech ze dne 5. XII. 1930 (tisk senátu Nár. shrom. 352-1930), viz příručku dr. Jar. Říhy, Pracovní soudy, str. 83, býti čeleno tomu, aby spory o nejmenší částky nebyly zdražovány.

Avšak vyžaduje to rovnováha sporných stran, aby co do zastupování byly postaveny stejně, tudíž aby obě byly zastoupeny osobami práva tak neznalými jako advokáti, a zastupovala-li by jednu stranu osoba právnicky nevzdělaná, druhou však osoba rovněž práva neznalá, která však dostává dispozice od advokáta, bylo by to na újmu odpůrce této strany. Již z tohoto důvodu první soud právem odmítl A. T., úřednici JUDr. K. W., advokáta v Č. B., jako zmocněnku strany. Avšak nehledě k tomu, šlo by tu jen o obcházení zákona. A. T. není v žádném spojení se žalovanou firmou, kterou, jak soudy z četných případů je známo, zastupuje již dlouhou dobu JUDr. K. W., na první pohled jest patrné, že jak přípravný spis č. ř. 3, tak i stížnost č. ř. 7 jsou koncipovány právníkem a psány na stroji a na papíru kanceláře JUDr. K. W. a jedná se tudíž zde toliko o obcházení ustanovení zák. o prac. soudech, které výslovně vylučuje v sporech o menší částky, jakým jest přítomný, zastoupení advokáta.

Právem proto první soudce odmítl A. T. jako zmocněnku žalované strany a bude na této, aby k ústnímu jednání v první stolici vyslala svéprávnou osobu, která není zaměstnána v advokátní kanceláři.

A. Brumlíř.

**Okolnost, že zástupce strany jest úředníkem advokátní kanceláře, nemůže sama o sobě odůvodnit vyloučení ze zastupování v pracovních sporech, jichž předmět nemá hodnotu vyšší než 1000 Kč.** (Usnesení krajského soudu civilního v Praze z 21. III. 1936, Opr 178/36.)

Prvý soud nepřipustil při ústním jednání dne 3. března 1936 zmocněnce žalující strany V. Š., který vykázal se plnou mocí žalobcovou ze dne 24. února 1936, proti jejíž pravosti žádných námitek nebylo, k zastupování, s odůvodněním, že zmocněnec ten je úředníkem advokáta dr. A. K., kterýž podal jménem žalobcovým žalobu s tím odůvodněním, že ježto hodnota předmětu sporu nepřesahuje 1.000 Kč, jedná se o obcházení ustanovení § 23 zák. o prac. soudech, podle něhož zastoupení advokáty v takových sporech je vyloučeno a prohlásil pak, když zástupce žalované strany prohlásil, že spor ponechává v klidu, klid řízení.

Tento postup prvního soudu však odporuje zákonu.

Podle § 23 zák. o prac. soudech mohou strany ve sporech pracovních dáti se zastupovati každou svéprávnou, k jednání způsobilou osobou.

Prvý soud nebyl oprávněn vyloučiti V. Š., který se vykázal řádnou plnou mocí, žalobcem mu vydanou, ze zastupování jedině proto, že V.

Š. jest úředníkem advokátní kanceláře, která žalobu podala, neboť tato okolnost při posuzování způsobilosti V. Š. ku zastupování jest nerozhodná.

Tím méně měl pak první soud, když obě strany při ústním jednání dne 3. března 1936 byly přítomny, jsouce zastoupeny svými zmocněnci, po prohlášení zástupce strany žalované, že spor ponechává v klidu, vyhlásiti klid řízení bez souhlasu zástupce strany žalující, neboť podle § 170 c. ř. s. pouze nedostavení se obou stran k roku k ústnímu jednání určenému má za následek klid řízení a podle § 168 c. ř. s. pouze úmluva obou stran, že řízení má odpočívati, má účinek, že nastává klid řízení.

Když tedy první soud proti zákonu zmocněnce žalující strany řádnou plnou mocí vykázanou k jednání dne 3. března 1936 nepřipustil a bez souhlasu pouze na návrh zástupce strany žalované vyhlásil klid řízení, odhal nezákonným postupem žalující straně možnost před soudem projednávat, takže dán jest zde důvod zmatečnosti podle § 28, č. 4 zák. o prac. soudech, resp. § 477, č. 4 c. ř. s. ve stížnosti uplatněný, a bylo proto rozhodnouti, jak shora uvedeno.

**Jednoroční lhůta, ve které lze podle § 47, odst. 3 pens. zák. znovu uplatnit nárok na invalidní důchod jen tehdy, když žadatel osvědčí podstatnou změnu zdravotního stavu, počítá se buď ode dne prohlídky důvěrným lékařem nositele pojištění nebo ode dne prohlídky soudním znalcem.** Sdělení ministerstva sociální péče z 9. V. 1936, čj. F 5811-29/4.

Účelem ustanovení § 47, odst. 3 p. z. je, aby nemusilo býti zaváděno důchodové řízení tam, kde nedošlo ke změně zdravotního stavu, naposled zjištěného, od roku tohoto zjištění. Lhůtu jednoho roku je třeba počítati buď ode dne prohlídky důvěrným lékařem úřadovny nebo ode dne prohlídky lékařem — soudním znalcem. Vrchní pojišťovací soud neprovádí novou lékařskou prohlídku, nýbrž pravidelně rozhoduje na základě spisů; roční lhůta plyne tedy ode dne prohlídky lékařem — soudním znalcem před pojišťovacím soudem. Tento výklad nelze považovati za nesprávný již proto, že prohlídkou lékařem - soudním znalcem bylo právě prokázáno, že nejsou splněny materiální předpoklady invalidity, takže v opačném případě mohlo by dojít ku stavu, že nová prohlídka důvěrným lékařem úřadovny by následovala třeba ihned po prohlídce lékařem - soudním znalcem, čímž by nebyl splněn účel ustanovení § 47, odst. 3. p. z. Tomu, kdo nepodal žalobu proti zamítavému výměru o žádosti za invalidní důchod, plyne lhůta jednoroční ode dne vyšetření důvěrným lékařem úřadovny, ježto jeho zdravotní stav nebyl později opětně přezkoušen soudním znalcem; byla-li žaloba podána a byl-li tedy zdravotní stav přezkoušen lékařem - soudním znalcem, bylo tím opětně materiálně zjištěno, že předpoklady invalidity nejsou splněny, takže nelze mluvit o poškození pojištěnce, jenž podal žalobu, proto, že se jednoroční lhůta § 47, odst. 3. p. z. počítá ode dne zjištění zdravotního stavu lékařem - soudním znalcem.

Ustanovení § 47, odst. 3. dnes platného pensijního zákona je odlišné od ustanovení § 74, odst. 3. dřívějšího pensijního zákona.

Každý žadatel o důchod musí sdělit, čím se zabývá od dne svého vystoupení z pojištění. Je to nutné hlavně proto, aby mohlo býti zjištěno, nebyl-li snad v této době jinak pojištěn.